

Historia – wymagania ogólne dla klasy V

1. **Umiejętność posługiwania się pojęciami historycznymi i chronologią**
 - o Uczeń rozumie i stosuje podstawowe pojęcia historyczne (np. źródło historyczne, epoka, rewolucja).
 - o Potrafi umieścić poznane wydarzenia na osi czasu oraz porównywać różne epoki i kultury.
2. **Poszerzenie wiedzy o dziejach Polski i świata**
 - o Uczeń zna najważniejsze wydarzenia i postaci z historii Polski i wybranych wydarzeń światowych, rozumie ich znaczenie.
 - o Poznaje różnorodność kultur i cywilizacji oraz rozumie wpływ historii na współczesność.
3. **Analiza i interpretacja źródeł historycznych**
 - o Uczeń potrafi korzystać z różnych źródeł (teksty, obrazy, artefakty) i interpretować je w kontekście historycznym.
 - o Rozwija umiejętność krytycznego podejścia do informacji historycznych.
4. **Kształtowanie postaw obywatelskich i odpowiedzialności społecznej**
 - o Uczeń rozwija poczucie odpowiedzialności za dziedzictwo narodowe i światowe.
 - o Rozumie znaczenie tolerancji, szacunku dla różnorodności oraz wartości demokratycznych.
5. **Rozwijanie kompetencji badawczych i projektowych**
 - o Uczeń potrafi samodzielnie i w grupie realizować projekty związane z historią, prezentować wyniki swojej pracy.
 - o Umie formułować pytania badawcze i poszukiwać na nie odpowiedzi.
6. **Świadomość ciągłości i zmian w historii**
 - o Uczeń dostrzega, jak zmieniały się społeczeństwa, technologie i systemy polityczne na przestrzeni wieków.
 - o Potrafi wskazać związki między przeszłością a współczesnym światem.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii w klasie V Szkoły Podstawowej w roku szkolnym 2025/26

L.P	dopuszczający	Dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
1.		Wymienia epoki prehistoryczne	Porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym	Wyjaśnia skutki rewolucji neolitycznej	
2.		Wyjaśnia dlaczego pierwsze cywilizacje rozwijały się nad rzekami.	Wymienia rzeki nad jakimi powstała cywilizacja Mezopotamii.	Wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji mieszkańców Mezopotamii	
3.	Definiuje pojęcia: faraon, piramida	Wyjaśnia dlaczego Egipt nazywany był „darem Nilu”	Wyjaśnia różnicę między politeizmem a monoteizmem	Wymienia najważniejsze osiągnięcia Egipcjan.	
4.			Zna historię Mojżesza i 10 przykazań	Wymienia najważniejsze cechy judaizmu.	
5.				Zna dokonania cywilizacji Chin i Indii	
6.			Wymienia pisma używane przez	Opisuje znaczenie	

			<i>starożytne cywilizacje</i>	<i>wynalezienia pisma dla dziejów ludzkości</i>	
7.			<i>Wie kim był Perykles</i>	<i>Opowiada o ustroju Aten</i>	<i>Porównuje demokrację ateńską do współczesnej demokracji</i>
8.			<i>Wie kim był Leonidas</i>	<i>Opowiada o ustroju Sparty. Wymienia najważniejsze bitwy wojen grecko-perskich</i>	
9.	<i>Wymienia najważniejszych bogów greckich.</i>		<i>Wie kim byli: Homer, Fidiasz, Hipokrates, Pitagoras, Arystoteles</i>	<i>Opowiada o igrzyskach olimpijskich i teatrze</i>	<i>Porównuje współczesne igrzyska olimpijskie do starożytnych.</i>
10.			<i>Wie kim był Aleksander Macedoński</i>	<i>Opowiada o najważniejszych dokonaniach Aleksandra Macedońskiego.</i>	
11.	<i>Zna legendę o założeniu Rzymu</i>	<i>Zna postacie i ich dokonania: Juliusz Cezar, Oktawian August, Konstantyn Wielki, Teodozjusz Wielki</i>	<i>Charakteryzuje przemiany ustrojowe w Imperium Rzymskim.</i>	<i>Opowiada o ekspansji Rzymu. Wymienia dokonania starożytnych Rzymian.</i>	
12.	<i>Wie co się wydarzyło w Betlejem</i>	<i>Wie kim był Neron</i>		<i>Opowiada o losach chrześcijan w Imperium Rzymskim</i>	
13.			<i>Opowiada o upadku Konstantynopola</i>	<i>Wymienia dokonania Justyniana Wielkiego oraz najważniejsze zabytki Konstantynopola</i>	
14.			<i>Zna pojęcia: islam, Koran, meczet oraz wie kim był Mahomet</i>	<i>Opowiada o ekspansji arabskiej</i>	<i>Omawia wpływ dokonań Arabów na losy cywilizacji europejskiej</i>
15.				<i>Opowiada o dokonaniach Karola Wielkiego</i>	<i>Wie jakie znaczenie miał traktat w Verdun dla losów Europy</i>
16.			<i>Zna pojęcia: celibat, ekskomunika</i>	<i>Wie czym była schizma wschodnia</i>	
17.	<i>Wie kim byli Krzyżacy</i>	<i>Wymienia zakony rycerskie</i>		<i>Charakteryzuje skutki i przyczyny krucjat</i>	
18.		<i>Zna pojęcia: senior, wasal, lenno</i>	<i>Rozróżnia podział na stany oraz charakteryzuje każdy z nich (rycerze,</i>	<i>Opisuje warunki życia średniowiecznego miasta i</i>	

			mieszczanie, chłopci i duchowieństwo)	wsi.	
19.			Wskazuje różnice między stylem romańskim a stylem gotyckim	Rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza	
20.	Wymienia elementy uzbrojenia rycerza	Wymienia cechy wzoru rycerza średniowiecznego		Porównuje kulturę rycerską i kulturę miejską	
21.			Wymienia średniowieczne zakony	Wyjaśnia rolę Kościoła (w tym zakonów) w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego	
			Wymienia plemiona słowiańskie zamieszkujące ziemie polskie	Opowiada o wierzeniach dawnych Słowian	
22.	Wie co wydarzyło się w 966 roku		Zna pojęcia: gród, drużyna wojów, książę	Opowiada o przyczynach i skutkach chrztu Polski	Omawia następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Polski
	Wie co wydarzyło się w 1000 roku i w 1025 roku	Zna postać św. Wojciecha	Zna pojęcia: arcybiskupstwo, biskupstwo, koronacja	Opowiada o przyczynach i skutkach Zjazdu Gnieźnieńskiego	
23.			Wie co wydarzyło się w 1038 roku	Omawia dokonania Kazimierza Odnowiciela	
24.			Przedstawia dokonania króla Bolesława Śmiałego	Charakteryzuje konflikt króla z biskupem Stanisławem i jego skutki	
25.		Przedstawia dokonania Bolesława Krzywoustego	Zna postanowienia testamentu Krzywoustego	Opisuje przyczyny oraz wskazuje skutki rozbicia dzielnicowego	
26.	Zna legendę o hejnale mariackim	Przedstawia historię sprowadzenia Krzyżaków do Polski		Charakteryzuje proces zjednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku, wskazując na rolę władców piastowskich (ze szczególnym uwzględnieniem roli Władysława Łokietka) oraz Kościoła.	Umieszcza w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi oraz zagrożeniem najazdami tatarskimi w okresie rozbicia dzielnicowego
27.					Opisuje przemiany społeczne i gospodarcze, z uwzględnieniem ruchu osadniczego

28.				Wymienia dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej (system obronny, urbanizacja kraju, prawo, nauka) oraz w polityce zagranicznej	Opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV i XV wieku
29.	Wie co wydarzyło się w 1410 roku	Wie kim była Jadwiga i jakie zasługi ma dla historii Polski.		Zna postanowienia unii polsko-litewskiej w Krewie	Wyjaśnia przyczyny i ocenia następstwa unii Polski z Wielkim Księstwem Litewskim;
30.				Opisuje związki Polski z Węgry w XIV i XV wieku	Charakteryzuje dokonania w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej Jagiellonów w XV wieku
31.				Charakteryzuje rozwój monarchii stanowej i uprawnień stanu szlacheckiego (rozwój przywilejów szlacheckich do konstytucji nihil novi)	Porządkuje i umieszcza w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w XIV i XV wieku

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności

1. Ocenianie kształtujące

- **Odpowiedzi ustne** — krótkie odpowiedzi na pytania dotyczące omawianych wydarzeń, postaci, pojęć historycznych.
- **Analiza źródeł historycznych** — zadania polegające na interpretacji tekstów, ilustracji, map, dokumentów historycznych z omówieniem wniosków.
- **Kartkówki i quizy** — krótkie sprawdziany utrwalające wiedzę z aktualnego materiału.
- **Zeszyt do przedmiotu** — prowadzenie notatek, refleksji, zapisywanie ciekawostek, które uczeń zdobywa podczas lekcji.
- **Samooocena i ocena koleżeńska** — ocena własnego zaangażowania i przygotowania oraz kolegów, np. po prezentacjach lub dyskusjach.

2. Ocenianie podsumowujące

- **Sprawdziany i testy** — ocena opanowania szerszego zakresu materiału, np. po zakończeniu działu lub semestru.
- **Projekty historyczne** — indywidualne lub grupowe prace badawcze, np. przygotowanie prezentacji, makiety, plakatu dotyczącego wydarzenia lub epoki.
- **Prezentacje ustne** — przygotowanie i przedstawienie tematu historycznego przed klasą.

3. Ocenianie praktyczne i kompetencyjne

- **Analiza map i chronologii** — zadania sprawdzające umiejętność lokalizowania wydarzeń w czasie i przestrzeni.
- **Symulacje historyczne i odgrywanie ról** — udział w lekcjach metodą dramy, inscenizacjach lub debatach historycznych.
- **Dyskusje i debaty** — ocena aktywnego udziału, argumentacji i umiejętności słuchania innych.
- **Rozwiązywanie problemów historycznych** — praca z materiałem źródłowym i formułowanie wniosków.

4. Wykorzystanie technologii

- **Testy online i quizy interaktywne** — szybkie sprawdzenie wiedzy z natychmiastową informacją zwrotną.
- **Prezentacje multimedialne** — przygotowanie i ocena projektów z użyciem narzędzi cyfrowych (PowerPoint, Canva, itp.).

5. Wspieranie indywidualizacji i różnorodności

- **Dostosowanie form oceniania** — wybór spośród różnych zadań, np. pisemnych, ustnych, praktycznych, dostosowanych do potrzeb ucznia.
- **Własne projekty ucznia** — możliwość wyboru tematu i sposobu prezentacji materiału historycznego.